

Städning av god kvalitet är av stor betydelse inom vård och omsorg

God hygienisk standard är en del av god kvalitet i vård och omsorg vilket anges som ett specificerat krav i Hälso- och sjukvårdslagen. Städning minskar mängden smuts och mikroorganismer i miljön och är tillsammans med basala hygienrutiner och punktdesinfektion grundläggande för att förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning. Flera av de vanligaste mikroorganismerna som orsakar vårdrelaterade infektioner kan överleva lång tid på ytor i vårdmiljön ([Vårdhandboken](#)). Både Världshälsoorganisationen ([WHO](#)) och Sveriges kommuner och Regioner ([SKR](#)) har pekat ut åtta evidensbaserade fokusområden där städning är en av framgångsfaktorerna för att förebygga vårdrelaterade infektioner. Väststäda vårdlokaler är därför inte bara en trivselfråga för patienter och personal ([Vårdhandboken](#)).

Det är vårdgivaren som har det yttersta ansvaret för att städriktlinjer upprättats. I riktlinjerna ska det framgå vilken kvalitet städningen ska uppnå och det ska stå i relation till lokalernas hygienklasser enligt Bygghälsa och Vårdhygien (BOV) samt Städning i vårdlokaler (SIV). Verksamheten ansvarar tillsammans med städutföraren att kvalitetsuppföljning avseende städning och rengöring sker med regelbunden frekvens. Uppföljning sker av samtliga områden inom verksamheten oavsett om utförare är service-/vård-/omsorgspersonal. Verksamheten, såväl inom hälso- och sjukvård som vid särskilda boenden, ansvarar för att riktlinje med tillhörande instruktioner finns tillgängliga och följs. All städning kräver utbildning i städteknik och basala hygienrutiner oavsett om det är lokalvårdare eller service-, vård- och omsorgspersonal som är utförare, de ska även känna till städinstruktioner och aktuell ansvarsfördelning ([Vårdhandboken](#)).

Debatt om vårdnära service har ökat de senaste åren, framförallt kring vikten av att frigöra tid för utbildad vårdpersonal att faktiskt vårda patienterna och att sysslor utöver detta ska skötas av servicepersonal. Att ha rätt kompetens på rätt plats ger bättre kvalitet, vårdutbildad personal sköter vården och servicepersonal som är utbildad i de standarder och rekommendationer som finns inom exempelvis städ eller förrådshantering utför dessa uppgifter. Genomlysning har skett, bland annat av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i skriften [Vårdnära service](#), som visar att vårdpersonal har en splittrad arbetssituation där de ska utföra det direkta patientnära vårdarbetet samtidigt som förråd, städning och mathantering ska skötas. Resultaten från många av de pilotprojekt som genomförts inom vårdnära service pekar på flera faktorer som direkt påverkar patientsäkerheten till det bättre. Mätningar före och efter pilotprojekten visar t ex på att kvaliteten på städningen ökar om den utförs av utbildad servicepersonal som använder rätt material och rätt tekniker i såväl patientrummen som andra ställen på vårdenheterna, t ex i köken. Andra positiva effekter som lyftes i SKRs skrift om vårdnära service var att ur ett

medarbetarperspektiv kan både personal med vårdutbildning såväl som servicepersonalen få ett större fokus på arbetsuppgifter som de är utbildade för. Även medarbetarnas stolthet och arbetsglädje kan öka. SKR framför också att ur ett samhälls- och verksamhetsperspektiv underlättas möjligheterna att rekrytera nödvändig personal och här finns en utvecklingspotential genom att vårdnära service kan utföras på ett mer effektivt sätt.

Vårdhygien Dalarna

Annica Blomkvist
Hygiensjuksköterska

Erica Nyman
Hygiensjuksköterska

Michaela Skytt
Hygiensjuksköterska

Marie Thelander
ST-läkare Vårdhygien

Lawan Wallenius
Hygiensjuksköterska